

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ТА ХІМІЇ ВОДИ ІМ. А.В. ДУМАНСЬКОГО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІКХХВ НАН України
академік НАН України
Владислав ГОНЧАРУК

11 2022 р.

КОДЕКС

ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ІНСТИТУТІ КОЛОЇДНОЇ
ХІМІЇ ТА ХІМІЇ ВОДИ ІМ. А.В. ДУМАНСЬКОГО НАН УКРАЇНИ

Розглянуто та
затверджено Вченою Радою
КХХВ НАН України
«22» 11.2022 р., протокол № 11

Київ – 2022

ПРЕАМБУЛА

Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського Національної Академії Наук України (далі – ІКХХВ НАНУ) визнає дотримання норм етичної поведінки всіма членами інститутської спільноти однією з важливих передумов успішної реалізації своєї місії – здійснення вагомого внеску в суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань, їх поширення та підготовку соціально відповідальних, креативних особистостей і конкурентних фахівців. З метою розвитку єдиної організаційної культури ІКХХВ НАНУ та з урахуванням суспільного запиту щодо високих морально-етичних якостей фахівців було розроблено й затверджено «Кодекс етики та академічної доброчесності у Інституті колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України» (далі – Кодекс).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

п.1. Кодекс ґрунтується на нормах Конституції України, законів України «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», «Про освіту», «Про вищу освіту», а також Етичного кодексу ученого України, затвердженого постановою загальних зборів НАН України від 15.04.2009 № 2, та інших нормативно-правових актів України, а також міжнародних документів, що регулюють відносити у сфері наукової діяльності та вищої освіти; Статуту ІКХХВ НАНУ, Статуту Національної Академії Наук України.

п.2. Кодекс регулює застосування та дотримання правил наукової етики при провадженні наукової та освітньої діяльності, а також визначає порядок перевірки наукових публікацій, дисертаційних робіт, а також навчально-методичних робіт і матеріалів, що надходять від співробітників ІКХХВ НАНУ щодо дотримання принципів етики та академічної доброчесності.

п.3. Адміністрація ІКХХВ НАНУ зобов'язується вживати заходи щодо дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та науково-методичних матеріалах наукових, науково-педагогічних працівників, студентів, що виконують кваліфікаційні роботи в ІКХХВ НАНУ, а також аспірантів та здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИЗНАЧЕННЯ

п.1. Етика та академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися наукові співробітники під час провадження своєї наукової або творчої діяльності, навчання, викладання з метою забезпечення довіри до наукових результатів, результатів навчання або творчих досягнень.

п.2. Дотримання етичних принципів та академічної доброчесності науковими та науково-педагогічними працівниками передбачає посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм авторського права; надання достовірної інформації про застосовані методи і отримані результати власних досліджень, а також джерела використаної інформації та власну наукову та/або науково-педагогічну діяльність.

п.3. Дотримання етичних норм та академічної доброчесності студентами, аспірантами та здобувачами ступеня доктора філософії та доктора наук передбачає надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, науково-педагогічної) діяльності, використані методи досліджень і джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; адекватні посилання на джерела використаної інформації (ідеї, розробки, твердження, відомості); самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

п.4. Порушенням академічної доброчесності вважається академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація (вигадування даних чи фактів), фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, тощо.

п.5. Засади етики та академічної доброчесності ІКХХВ НАНУ полягають у тому, що наукові, науково-педагогічні працівники ІКХХВ НАНУ, а також здобувачі ступенів вищої освіти в ІКХХВ НАНУ зобов'язані діяти чесно, дотримуватись у своїй діяльності законодавства України та стимулювати до цього інших; сумлінно дотримуватись посадових інструкцій та покладених на них обов'язків та зобов'язань; постійно підвищувати свій науковий та освітньо-науковий рівень та кваліфікацію; підтримувати середовище, що сприяє вільному обміну інформацією та продукуванню нових ідей та інновацій; уникати зловживань посадовим становищем.

3. НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРАВИЛА

п.1. Всі співробітники та здобувачі ступенів вищої освіти в ІКХХВ НАНУ повинні дотримуватися вимог Конституції та законів України, вимог чинного законодавства України, Статуту ІКХХВ НАНУ, Етичного кодексу ученого України; зберігати та популяризувати наукові традиції ІКХХВ НАНУ; відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно й сумлінно виконувати необхідні наукові/освітньо-наукові задачі; дотримуватися моральних норм, високих духовних цінностей та правил етичної поведінки; не чинити правопорушень, сприяти попередженню й викоріненню різних видів порушень іншими особами в науковій, освітньо-науковій та інших видах діяльностей; поважати права і свободи людини, честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання; не чинити дискримінації за будь-якими ознаками; дотримуватись «Закону України про

державну мову»; не розповсюджувати та запобігати розповсюдженню інформації, яка є неправдивою, такою, що ображає людину або може завдати шкоди репутації ІКХХВ НАНУ; підтримувати атмосферу довіри, відповідальності та взаємодопомоги в академічному співтоваристві; відповідально ставитися до довкілля; запобігати конфлікту інтересів у науковій/освітньо-науковій діяльності.

п.2. Неприйнятними для всіх працівників та учасників наукового/освітньо-наукового процесу у ІКХХВ НАНУ є порушення норм Конституції України, чинного законодавства України, а також Статуту ІКХХВ НАНУ; перевищення повноважень під час наукової/освітньо-наукової діяльності; використання службових і родинних зв'язків з метою отримання переваг в трудовій, науковій/освітньо-науковій діяльності; ведення в ІКХХВ НАНУ політичної, релігійної чи іншої пропаганди; порушення Правил внутрішнього розпорядку та даного Кодексу ІКХХВ НАНУ.

п.3. . Дотримання етичних норм у науковій діяльності усіма учасниками освітнього процесу передбачає сприяти розповсюдженню наукових знань; нести відповідальність за наслідки своєї наукової діяльності, протидіяти отриманню результатів, що суперечать принципам академічної доброчесності й можуть завдати шкоди; дотримуватися найвищих професійних стандартів проведення наукових досліджень та вищої освіти; забезпечувати принципову чесність і прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, вважати неприпустимим та викривати факти академічної недоброчесності; визнавати міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав, обов'язково посилатись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власних наукових досліджень; нести персональну відповідальність за чесну й об'єктивну оцінку навчальних і кваліфікаційних робіт; визнавати творчий внесок кожного з авторів дослідження, що проводилося колективно, не включати до списку авторів осіб, які не мали відношення до отримання наукових результатів.

4. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ІКХХВ НАНУ

п.1. Академічна доброчесність у ІКХХВ НАНУ забезпечується діяльністю Комісії з наукової етики при Вченій Раді ІКХХВ НАНУ, а також функціонуванням системи запобігання та виявлення академічного плагіату та протидією будь-яким проявам неправомірної вигоди.

п.2. Кожен учасник наукового, освітньо-наукового та освітнього процесу несе відповідальність за дотримання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм в науковій, науково-освітній та освітній діяльності та має демонструвати дотримання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм, реагувати на порушення або спроби порушень цих принципів іншими особами, а саме вказувати учасникам процесу на неприпустимість здійснення нечесної поведінки; повідомляти адміністрацію про порушення особами правил академічної доброчесності; звертатися до Комісії з наукової етики при Вченій Раді ІКХХВ НАНУ з метою розгляду порушень академічної доброчесності учасниками наукового та науково-освітнього процесу.

п.3. За порушення академічної доброчесності наукові та науково-педагогічні працівники можуть бути притягнені до академічної та дисциплінарної відповідальності, а саме відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; догана; недопущення до участі в конкурсі на заміщення посад наукових чи науково-педагогічних працівників.

п.4. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності, а саме отримання незадовільної оцінки за результатами контрольного заходу; повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); позбавлення на певний термін права на навчання за індивідуальним графіком або дострокове складання сесії; відрахування з аспірантури ІКХХВ НАНУ.

5. КОМІСІЯ З НАУКОВОЇ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

п.1. Комісія з наукової етики та академічної доброчесності ІКХХВ НАНУ – колегіальний орган, порядок формування та діяльності якого висвітлено та затверджено у Положенні «Про комісію з наукової етики при вченій раді Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України».

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

п.1. ІКХХВ НАНУ забезпечує безперешкодний доступ до Кодексу етики та академічної доброчесності через його оприлюднення на офіційному веб-ресурсі закладу.

п.2. Кодекс ухвалюється вченою радою та затверджується директором ІКХХВ НАНУ. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за поданням адміністрації та вченої ради ІКХХВ НАНУ.